

LBRIS

We know
books

Iulia Roșu

DINCOLO DE IMPERFECT

roman

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2025

© Autoarea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROȘU, IULIA

Dincolo de imperfect : roman / Iulia Roșu. - Cluj-Napoca :

Casa cărții de știință, 2025

ISBN 978-606-17-2525-0

821.135.1

Redactor & tehnoredactor: Ada Blendea

Coperta: Roxana Ardelean

Ilustrație coperta I: artist plastic Sergiu Rus

Casa Cărții de Știință

B-dul Eroilor nr. 6-8, ap. 12

Cluj-Napoca, 400129

Tel: 0264-431920

E-mail: editura@casacartii.ro

Își lăsase laptopul pe balcon. Geamurile balconului închise erau deschise, așa că laptopul s-ar fi putut uda și strica. Pe masa din bucătărie, îi adusese două plăcinte cu varză, înainte de a pleca la serviciu. De fapt, nu i le adusese, doar ea își imagina că i le adusese și și-ar fi dorit să i le fi adus. Avem un mai mult ca perfect, un condițional-optativ trecut și un conjunctiv trecut. Așa mai făcea câteodată, în gând, analize gramaticale, moduri, timpuri, ale pozițiilor și frazelor rostite. Era data de 27 august 2024. Trecut imperfect.

Un roman fără cuprins? De ce o carte fără cuprins? Da, o carte fără cuprins, vă rog. Puțină dezordine, un strop de neprevăzut nu strică. Atunci, văd că scrieți datele. Desigur, puțină ordine în dezordine. Nici aceasta nu e de prisos. Dar nu iubiți nici liniuțele de dialog? Nu, nu le iubesc defel. Simt că mă poticnesc de ele. Mai bine să nu am piedici. Sunteți ciudată. Puțină ciudățenie nu strică. Puțină imperfecțiune e perfectă.

Carolina era o femeie veselă. Chiar dacă viața ei nu fusese întotdeauna tocmai roz, ea se străduia să se mențină, emoțional, pe linia de plutire. Se gândea la mama ei, care rar o mai căuta sau, când o suna, îi vorbea rece, distant. Se gândea că relația dintre mamă și fiică nu era întotdeauna una fericită. Că existau, pe

măsură ce timpul trecea, resentimente, de ambele părți. De aceea, Carolina decise să își sune fiica zilnic, să nu facă precum mama ei. Chiar dacă fiica ei era mare și independentă, o suna zilnic, să vadă ce face. Relația dintre mamă și fiică întotdeauna reverberează în trecut, în relația dintre mama și bunică. De multe ori, se crea o punte de legătură între bunică și nepoată, îndreptate împotriva mamei, care rămânea undeva suspendată în afara relației de complicitate între primele două. Și de acolo, începea pustiul pentru Carolina. Resentimentele imperfecțiunii. Se uită la ceas. Era data de 28 august 2024. Era, la timpul trecut imperfect.

Cetatea Alba Carolina purta numele ei sau ea purta numele cetății. Acolo, într-o zi de la jumătatea lunii iulie, când adierea vântului era suficient de puternică încât să susțină zborul unui zmeu, merseseră toți trei cu scopul de a înălța zmeul. Între pod și poarta catedralei, lângă chioșcul cu langoș cu smântână și cașcaval, lângă cel cu icoane și cărți bisericești, era suficient loc de înălțat zmeul, chiar dacă treceau oameni, turiști. Unii dintre ei priveau entuziasmați zmeul, cu ochii sclipind de bucuria relicvei copilărești plutind în zbor pe fundalul trecerii prin fața catedralei. Alții treceau indiferenți, fără să privească spre cer, la cum se proiecta zborul naiv pe turnul înalt, tronând ampla clădire a cetății. Treceau cu ochii goliți de strălucirea vieții în suspans, pironiți în marmura rece a banalului cotidian. Carolina le urmărea privirile, să vadă dacă se îndreptau spre zmeu, spre fărâma de zbor, în timp ce el alerga pe caldarâmul cald, trăgând zborul de sfoară, părând că încearcă să aducă cerul cât mai aproape de el, jos, lângă catedrală, lângă oameni, lângă trecători. Carolina intrase pe poartă, se îndreptase către biserică, urcase treptele late, intrând apoi în răcoarea și întunecimea de lemn aproape negru a catedralei. La intrare, în stânga, se gândise că se va mulțumi doar să se uite la cărțile de vânzare, deoarece nu avea

niciun ban la ea. Ochii i se opriseră pe o carte destul de voluminoasă, *Mărturii despre criza de sarcină*. Știa că nu avea bani, dar totuși o întrebase pe măicuța cât costa volumul, zicându-și că îi va cere lui bani ca să-l cumpere. Măicuța îi răspunse „O, dar e gratis, vă pot da mai multe, zece, douăzeci de exemplare să duceți, să le dați și altor femei să citească, se distribuie gratis”. Atunci, Carolina spuse că nu poate lua atâtea, erau prea grele și nu avea cum să le transporte și nici unde să le depoziteze, dar se mulțumise să ia doar două, una o va păstra ea, iar cealaltă o va da cuiva, neștiind însă cui anume, gândindu-se că îi va scoate Dumnezeu pe cineva în cale, că poate asta ar însemna salvarea unei vieți. Afară, zmeul încă mai zbură, el și fiica lor erau cu privirile încă ațintite sus, spre cerul verii copilărești, unde zmeul dădea încă târcoale imperfecte turnului maroniu al cetății.

Profesorul, profesorul la care faceți referire în romanul dumneavoastră, profesorul care pare să discute, să analizeze anumite aspecte ale creației dumneavoastră, este el un personaj real, aveți în minte un personaj real, când faceți, în mod recurent, referire la acel profesor? Da, spuse Carolina, el este un personaj preluat din realitate, dar nu vă voi putea dezvălui niciodată identitatea lui. Dar, în viața reală, este tot profesor? Da, este tot profesor. Imaginea lui îmi pare cea mai potrivită pentru a îl integra în romanul meu, ca voce critică ce însoțește firul narativ, care oferă explicații și interpretări scriiturii. Din romanul scris de dumneavoastră pare să lipsească liniuțele de dialog, ghilimelele care semnalează un schimb de replici, uneori chiar și alineatele ce despart paragrafe. Este voită această absență a lor? După cum v-ați dat singur seama, da, este voită, intenționată. Nu mi-au plăcut niciodată aceste semne de punctuație, ghilimelele, liniuțele de dialog le-am considerat ca pe niște scrijelituri pe pereții proaspăt zugrăviți ai unei case. Proaspăt vopsiți, mai degrabă, căci și

cuvântul „zugrăviți” are sonoritatea scrijelitoare a unei zgârieturi fonetice, spuse Carolina în continuare, cu referire la romanul ei proaspăt publicat. Cineva îi spusese odată: „Ești o femeie foarte delicată, mai rar așa ceva.”, iar ea rămăsese uimită de cuvintele lui despre ea, de cum reușea să o citească, de cum înțelesese într-un răstimp atât de scurt ceea ce alții n-ar fi reușit într-o viață să înțeleagă despre ea. Aleile parcului erau pietruite, frunzele smulse de vântul toamnei, o toamnă de căutări, de stropi grei de ploaie, de soare blând, de poezii cu rime aurii, frăgezii, în elanuri triste de liniuțe de dialog uitate, aruncate în mod deliberat în sertare vechi cu încuietori defecte, imperfecte.

La cei 78 de ani ai săi, mama Carolinei încă își mai făcea unghiile cu gel, la salon. În tot felul de culori aprinse, roșu, bordeaux, portocaliu, roz, chiar și mov. Avea aplicate întotdeauna și pietricele, câte una, două, trei, pe câteva unghii. Particularitatea mamei Carolinei era că, în plus față de unghii cu gel, ea nu umbla niciodată nerujată și nemachiată, chiar și în casă. Carolina o urmărea îndeaproape și îi observa ochii dați cu rimel, buzele rujate cu roșu închis, pleoapele fardate. Mâinile ei zbârcite aveau unghii cu gel în nuanțe aprinse, ca într-o trădare, un reproș permanent adresat Carolinei: „tu nu îți faci niciodată unghiile, de ce nu umbli cochetă?”, îi spunea mama. Carolina purta unghii mici, pe care și le dădea cu oă doar ocazional, când avea puțin timp liber. Prefera mai degrabă culori transparente, un alb sidefat, cu particule strălucitoare, care, dacă oja se lua, să nu sară în ochi, ca în cazul roșului. Cu gel încercase de vreo două ori, însă de fiecare dată manichiurista îi rănise atât de tare degetele, apoi simțea cum gelul o strânge ca într-o sufocare. Renunțase, lăsându-și unghiile să respire în voie, fără gel, mâinile să respire liber, fără lampa cu ultraviolete. Era un fel de răzvrătire contra mamei, de ce să fiu ca ea?, se gândea Carolina. Voi fi ca mine, nu

ca ea. Când mama ei avusese vreo șaisprezece ani, bunicul Carolinei îi aruncase trusa de machiaj pe care mama ei și-o ținea ascunsă. Nu îi dădea voie să se machieze, nici fiicei lui, nici chiar soției lui. Carolina încă își ținea unghiile scurte, amintindu-și cum învățătoarea îi punea, luna dimineată, să așeze mâinile pe batistuța curată, cu unghii tăiate scurt și impecabil de curate. Apoi, când avusese copii mici, bebeluși, Carolina găsisese încă un pretext, de altfel bine întemeiat, pentru a avea unghii mici și fără oă. Singurul lucru la care nu putuse să renunțe era vopsitul lunar al părului, de când începuse să aibă fire albe. Dar se gândea că, într-o bună zi, va avea curajul de a nu se mai vopsi, de a-și vedea firele albe punând, încet, încet, stăpânire. Se gândea ca, într-o bună zi, să renunțe la a mai fi altcineva, altfel decât cum era ea în realitate, nevopsită. Visa la acest din urmă curaj al ei, de a fi albă la păr, cum fusese bunica ei mică, mama tatălui ei, simplă, reală, plină de veselie, inteligentă, radiind poftă de viață, fără a avea nevoie de fard, vopsea de păr, rimel, gel pe unghii. Părul alb, imperfect, unghiile imperfecte, fără oă, surâsul din inimă când pregătea sarmale și hiaoș, în verva pregătirilor de Crăciun. În albul dansant al fulgilor de nea, așternându-se moale în curte, pe pervazul ferestrei la care privea Carolina și verișoara ei, din spatele perdelelor albe, frământând aluatul de hiaoș, pe care, la final, îl presărau cu pudră albă de zahăr de zăpadă.

Aflată în vacanță la bunici, fiica cea mare a Carolinei dormea în patul moale, înalt, de după ușa cu geam galben, care avea în el o spărtură mică. Pe peretele lipit de pat era un covoraș de perete cu modele de romburi albastre cu margini negre și roșii. Cu ani în urmă, în același pat dormise și Carolina, într-o noapte când o treziseră părinții din somn, să meargă să rezolve niște probleme urgente la casa bunicilor. Se culcase acolo, în patul moale de după ușă, în care dormiseră numai fete, din câte știa

Carolina: ea, verișoara ei care locuise mult timp împreună cu bunicii, iar acum fiica ei cea mare. În noaptea aceea, când părinții fuseseră nevoiți să o ia cu ei pe Carolina, o culcaseră acolo, în patul moale, cu perne și plapumă moale, grea, care îi învăluia tot trupul, în aroma plăcută a somnului, sprijinindu-și o mână de covorașul de perete, pipăind prin întunericul nopții modelele covorașului, scornind povești care se petreceau în romburile lui albastre și roșii, inventând personaje imaginare care locuiau în spațiile romburilor de pe acel covoraș de perete, gândindu-se că viața secretă se ascundea în camera aceea unde dormea, în liniștea aceea în care dormea, în întunericul nopții, în cântecul greierului pătrunzând prin geamul întredeschis, prin draperia mov, în patul moale care te învăluia tainic în mrejele lui, în meterezele lui ascunse și darnice, căci îți dăruiau somnul odihnitor îmbiat cu cântări line de lampadar stins.

O gară mică are întotdeauna ceva romantic în ea, un element de turnură a sentimentelor, un element declanșator al unor emoții puternice, al unor lacrimi de nestăvilit, al unor dureri în inimă de trecut. Carolina intrase cu emoții în gara mică. Cu toate că avusese o umbră vagă de îndoială că fiica ei va fi acolo, așteptând sosirea trenului, o zărise totuși stând pe o bancă, cu un ghiozdan mare în mână, alături de o fată și un băiat, râzând împreună cu ei. O izbise lumina feței ei, surâsul auriu, părul răsfrânt în lumina serii de septembrie, încă o lumină puternică și caldă. Ochii aceia pe care îi știa demult, care grăiau mai multe decât cuvintele, pe care întotdeauna și le stăvilise, de care întotdeauna făcuse economie. Ochii, odinioară mici, cu obrăjorii odinioară mici, care o urmăriseră zâmbind de dragoste, topiți de dragoste, când o așezau, mică, pe cântar, înveșmântată în alb, să vadă dacă mâncase suficient de bine. O izbise aceeași privire dulce, același surâs blând și luminos, de copilă cu obraji moi,

scâldați în strălucirea moale a unei seri la început de septembrie. O regăsire de toamnă, o reluare a unicului, irepetabilului moment al întrupării de suflet în corpul ei, al mamei, al Carolinei, poate exact în urmă cu optsprezece ani, poate ghicise acel moment de creație, de concepere, alegând să îl identifice cu clipa vederii în gara mică. O gară mică are întotdeauna un element straniu de sinceritate, de reinventare a momentelor vechi, trecute, plătând, de rouă purpurie strălucind în mătase albă, fină, când temeri sumbre ale unei pierderi se estompează treptat în rotunjimi ferme și definitive. Era a ei, fiica ei pentru veșnicie. Un surâs de lumină, învăluit în chihlimbar, pentru veșnicie. Perfecțiunea.

Se întrebaseră din ce direcție avea să sosească trenul. Își aduseseră aminte cum jucau șah împreună, acum câțiva ani, cum drumul lung, interminabil, pe timpul nopții, spre Grecia, le aduseseră împreună în aceeași mașină, Carolina în față, ascultând în căști, de pe telefon, *The Edible Woman*, de Margaret Atwood, iar fiica ei în spate, dormind, moțâind, trezindu-se, cerând apă, biscuiți. Își aminteau împreună cum își citeau una celeilalte cărți, o pagină Carolina, o pagină fiica ei, o pagină Carolina, o pagină fiica ei. Cum găteau împreună ceva simplu, fără prăjeli, evitând zahărul, la insistențele fiicei Carolinei. Era acesta un timp al regăsirii, al căutărilor, al vorbelor și îmbrățișărilor nerostite, neuitate, în timp ce își citeau povești, în timp ce se plimbau pe alei de timp difuz, încorporat în case opace, cu ferestre închise, de zgomot stins în lumina nopții imperfecte.

Se plimbase și ieri prin vechiul, eternul ei oraș. Ajunsă lângă vechiul ei bloc, îi făcuse o poză de la o oarecare depărtare, să aibă să se uite către vechea ei fereastră, care acum avea rolete

albe, mate, ce ascundeau pe jumătate, iar pe jumătate dezvăluiau. Oare noii proprietari aveau copii? Se gândea că probabil aveau copii, deoarece pe geamuri lipiseră autocolante, care, de la depărtarea Carolinei, se zăreau de un albastru deschis. Privind spre roletele albe, lemnoase, își aduse aminte de jaluzelele moi și galbene, pe care le avuseseră ei, la ambele camere, de ziua când stătuse cu tatăl ei, în camera mică, jaluzelele galbene coborâte complet, ca să nu răzbată prin ele soarele. Cu toate acestea, ele fiind galbene, răzbătea și soarele prin ele, ba chiar amplificat, gândea Carolina, dând camerei un aer lugubru, de lumină diurnă tristă, de păpuși înșirate pe pat, tatăl ei stând lângă ele, așteptând amândoi, și el și Carolina, să sosească mama de la serviciu. Întotdeauna adorase plimbările lungi, când simțea cum o dureau picioarele și totuși continua să meargă, când gândurile dăinuiau în asfaltul drumului, în impresiile magazinelor, în lărgimea zării în care privea molcom, fără să simtă forțarea ochilor, ca, mai nou, când citea pe carte. Căci ce erau plimbările lungi altceva decât o interminabilă, admirabilă lectură de cărți, cu ochii adumbriți de odihna de zare, întinsă și largă, într-un orizont stins, de jaluzele moi și galbene. De ochii tatălui.

Flori galbene și roșii priveau dintr-o vază discretă, așezată pe pervazul interior al balconului închis. Un trandafir mic, roșu deschis, lângă niște flori galbene, cărora Alma nu le știa denumirea. Carolina se amăgise cu faptul că ar fi avut libertatea de a-i alege un nume fiicei ei. Când, de fapt, tatăl mersese să înregistreze copilul, dându-i ce nume ar fi vrut el. Degeaba îi spusese Carolina că ar fi vrut să o cheme altfel. Așa că îi rămăsese numele Alma, pe care Carolina nici nu l-ar fi bănuț. Cunoștea fetița, o purtase nouă luni în pânțece, o ținea acum la piept, în brațele ei, dar nici nu visase vreodată că avea să o cheme Alma. În fond, se gândea la cetatea ei, la cetatea unde înălțaseră zmeul, în ziua aceea de la sfârșitul verii, când teama unui nou început se cuibărea iarăși în mintea ei. Se gândea la Alba Carolina, iar acum pe fetiță trebuia să o cheme Alma, iar pe ea Carolina. Două nume

alăturate, cu diferența doar a unei litere, alcătuiau o cetate, numele unei cetăți. Imaginare. O cetate unde, la început de toamnă, zbură un zmeu printre castani, sus, până la turnul clopotniței. Alma privea acum florile din glastră, iar Carolina se gândea că Alma era o ființă mică, discretă, care nu povestea niciodată nimic nimănui, care rar povestea ceva cuiva, și atunci cu zgârcenie oferea detalii, oprindu-se când totul devenea mai interesant. O învățase pe Carolina sensul tăcerii, al respirației care se auzea discret, în timpul mersului tăcut, uneori mai apăsător, al Almei. O învățase că se poate comunica și prin tăcere, uneori mai bine decât prin cuvinte. O învățase că respirația unor petale tăcute de rouă, sclipind vag pe trandafirii de purpură, avea o însemnătate dincolo de aleile întortocheate ale cuvintelor și frazelor nemărginite, interminabile. O învățase că tăcerea era ceva dincolo de imperfect.

Era o femeie slăbuță, îmbrăcată în culori discrete, deseori în negru, uneori în nuanțe de bej, alteleori în haine cu tentă albastră. O întrebase dacă n-ar fi vrut niște pâine, puțin din pâinea mică și albă pe care o ținea într-o pungă transparentă. Carolina refuzase, nu pentru că nu ar fi vrut pâine, dar se gândise că, oricum, pâinea era mică și nu i-ar fi ajuns femeii îmbrăcate în nuanțe de bej, întotdeauna asortată discret cu câte o eșarfă în același registru cromatic. Se gândise cum avea să ajungă femeia acasă, în casa goală, unde nu o aștepta nimeni, nu pentru că nu ar fi avut pe nimeni, ci pentru că, deși femeia avea o fiică, aceasta nu locuia cu ea, era plecată în alt oraș, unde se angajase. O vizita doar o dată la vreo două-trei săptămâni, iar Carolina se gândea că poate nu procedase bine că refuzase pâinea, că, poate, fusese vital pentru femeia singură să îi ofere ei pâine, să o lase să rupă un colț de pâine mică și albă, din punga aceea transparentă, că acest mod de stabilire a unei legături fusese prin pâine și că refuzul ei de a rupe